

Sygn. akt X U 272/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2016r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu Wydział X Pracy i

Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Marcin Szajner

Protokolant: Paulina Sarnowska

po rozpoznaniu w dniu 29 stycznia 2016 r. we Wrocławiu

sprawy z odwołania M. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

z dnia 24.03.2015r. **znak:** (...)

w sprawie M. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

o odsetki od niewypłaconego świadczenia zasiłkowego w terminie

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 24 marca 2015 roku (znak: (...)) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawczyni M. P. prawo do odsetek od wypłaconego świadczenia w postaci zasiłków chorobowych, liczonych odrębnie dla poszczególnych terminów wymagalności do dnia 20 marca 2015 roku;

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz wnioskodawczyni kwotę 120 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w sprawie.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 marca 2015 r. (znak (...)) skierowaną do wnioskodawczyni M. P., organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. na podstawie przepisów art.83 ust.1 pkt 4 i art.85 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 121) w związku z art.1 ust. 1 i art.64 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity z 2014 r. poz.159) odmówił wnioskodawczyni prawa do odsetek od wypłaconego zasiłku chorobowego liczonych odrębnie od terminu wymagalności do dnia 20.03.2015 r.

Z powyższą decyzją organu rentowego nie zgodziła się wnioskodawczyni, która zaskarżyła ją **w odwołaniu** z dnia 30 marca 2015 r.

W uzasadnieniu wnioskodawczyni zarzuciła, iż decyzją organu rentowego z 20.02.2014 r. nr (...) odmówiono jej prawa do zasiłku chorobowego za okres od 6 grudnia 2013 r. do 12 lutego 2014 r. i nadal w przypadku orzeczonej niezdolności do pracy. Na skutek złożonego odwołania wnioskodawczyni Sąd Rejonowy wyrokiem z dnia 6.02.2015 r. w sprawie o sygn. X U 330/14 zmienił powyższą zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawczyni prawo do

zasiłku chorobowego za powyższy okres i nadal w przypadku orzeczonej niezdolności do pracy. Wyrok ten nie został zaskarżony przez stronę pozwaną i uprawomocnił się. Po uprawomocnieniu się wyroku strona pozwana wypłaciła wnioskodawczyni sporny zasiłek chorobowy jednak bez należnych odsetek za zwłokę. W zaskarżonej w niniejszym postępowaniu decyzji organ rentowy odmówił wypłaty odsetek, wskazując iż wypłata zasiłku została dokonana w ustawowym terminie 30 dni licząc od uzyskania prawa do zasiłku – to jest w ocenie organu rentowego- od uprawomocnienia się wyroku z dnia 6 lutego 2015 r.

W ocenie wnioskodawczyni pogląd ten jest błędny. Wyrok Sądu ma charakter deklaratoryjny, a nie konstytutywny; decyzja odmawiająca prawa do zasiłku była pozbawiona podstaw prawnych. W toku postępowania w sprawie o sygn. X U 330/14 Sąd nie poczynił żadnych nowych ustaleń faktycznych, które nie byłyby znane wcześniej stronie pozwanej.

Organ rentowy przedstawił swoje stanowisko w niniejszym postępowaniu sądowym **w odpowiedzi na odwołanie** z dnia 10 kwietnia 2015 r., wnosząc o oddalenie odwołania wnioskodawczyni z uwagi na brak podstaw prawnych do jego uwzględnienia.

W uzasadnieniu organ rentowy odwołał się do argumentacji zawartej w spornej decyzji, podnosząc, iż odmówił wnioskodawczyni prawa wypłaty spornych odsetek od wypłaconego zasiłku chorobowego za sporny okres, ponieważ wnioskodawczyni uzyskała prawo do zasiłku chorobowego za powyższe okresy w związku z wyrokiem Sądu z 6.02.2015 r., które to orzeczenie uprawomocniło się 27.02.2015 r. Na tej podstawie ZUS ma obowiązek dokonania wypłaty świadczenia w terminie 30 dni i uczynił to zachowując ustawowy termin w dniu 20.03.2015 r. Ponadto wskazać należy iż Sąd w wyroku nie stwierdził odpowiedzialności organu za nieterminową wypłatę zasiłku chorobowego i nie orzekł o obowiązku wypłaty odsetek.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni M. P. prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą.

M. P. uiszczala składki na dobrowolne ubezpieczenie z tytułu choroby i macierzyństwa i podlegała ubezpieczeniu w okresie od dnia 01 grudnia 2010 r. do dnia 31 lipca 2013 r.

W miesiącu sierpniu 2013 r. wnioskodawczyni nie uiszcila składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe i zlozyla wniosek o wyrejestrowanie z systemu. Od dnia 01 sierpnia 2013 r. nie podlegała ona ubezpieczeniu chorobowemu.

Wnioskodawczyni w dniu 09 października 2013 r. uiszcila składkę na ubezpieczenie , w tym na ubezpieczenie chorobowe w wysokości 2 333,00 zł. W dniu 24 września 2013 r. biuro rachunkowe działające na zlecenie M. P. zlozilo wniosek zgłoszenia do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego zakreślając w nim datę rozpoczęcia ubezpieczenia od dnia 01 sierpnia 2013 r.

Wnioskodawczyni opłacała terminowo składki na ubezpieczenie społeczne, w tym dobrowolne ubezpieczenie chorobowe w następujący sposób: za październik 2013 r. w wysokości 2 333,00 zł, za listopada 2013 r. w wysokości 2 333,00 zł, za grudzień 2013 r. w wysokości 360, 16 zł pomniejszając o okres niezdolności do pracy, tj. od 6 grudnia 2013 r do 31 grudnia 2013 r. oraz za styczeń 2014 r. w wysokości 661, 92 zł.

Ubezpieczona była niezdolna do pracy z powodu choroby będąc w ciąży nieprzerwanie w okresie od dnia 06 grudnia 2013 r. do dnia 12 lutego 2014 r.

Ubezpieczona zlozyla wniosek o wypłate zasiłku chorobowego za okres od 06 grudnia 2013 r. do dnia 12 lutego 2014 r.,

Decyzją organu rentowego z dnia 20 lutego 2013 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. odmówił wnioskodawczyni wypłaty zasiłki chorobowego od dnia 06 grudnia 2013 r. do dnia 12 lutego 2014 r.

Wyrokiem z dnia 6 lutego 2015 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia Wydział X Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 20.02.2013 r. i przyznał wnioskodawczyni M. P. prawo do zasiłku

chorobowego za okres od dnia 6 grudnia 2013 r. do 12 lutego 2014 r. i nadal w przypadku orzeczonej niezdolności do pracy.

Wyrok wraz z pisemnym uzasadnieniem został doręczony stronie pozwanej w dniu 12.02.2015 r., a uprawomocnił się z dniem 27.02.2015 r.

Dowody: akta sprawy tut. Sądu o sygnaturze X U 330/14 (załącznik).

Organ rentowy wykonując prawomocne orzeczenie Sądu dokonał jednorazowo wypłaty zasiłku chorobowego za okres od 6.12.2013 r. do 24.04.2014 r. w dniu 20.03.2014 r.

Decyzją z dnia 24 marca 2015 r. (znak (...)) skierowaną do wnioskodawczynie M. P., organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. odmówił wnioskodawczynie prawa do odsetek od wypłaconego zasiłku chorobowego liczonych odrębnie dla poszczególnych terminów wymagalności do dnia 20.03.2015 r.

Dowody: akta orzecnicze organu rentowego (załącznik);

Informacja ZUS O/W. z dnia 5.10.2015 r. (k.22).

W oparciu o powyższe ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawczynie jako uzasadnione zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd oparł rozstrzygnięcie w sprawie, wyłącznie na dowodach z dokumentów zgromadzonych w materiale dowodowym, pominął także dowód z przesłuchania stron na ich wnioski- uznając iż okoliczności faktyczne w sprawie pozostają bezsporne, a spór w niniejszym postępowaniu ogniskuje się wyłącznie wokół różnic w interpretowaniu przez strony unormowań prawnych- jest więc typowym sporem co do prawa.

Zgodnie z treścią art. 4.ust. 1ustawy z 25.06.1999 o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa ubezpieczony nabywa prawo do zasiłku chorobowego:

1)po upływie 30 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego - jeżeli podlega obowiązkowo temu ubezpieczeniu;

2)po upływie 90 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego - jeżeli jest ubezpieczony dobrowolnie.

2. Do okresów ubezpieczenia chorobowego, o których mowa w ust. 1, wlicza się poprzednie okresy ubezpieczenia chorobowego, jeżeli przerwa między nimi nie przekroczyła 30 dni lub była spowodowana urlopem wychowawczym, urlopem bezpłatnym albo odbywaniem czynnej służby wojskowej przez żołnierza niezawodowego.

Zgodnie z ustaleniami i prawomocnym rozstrzygnięciem Sądu Rejonowego w sprawie o sygn. X U 330/14 początek biegu 90-dniowego terminu podlegania ubezpieczeniu w przypadku wnioskodawczynie winien być liczony od dnia 1.09.2013 r. (okres objęty uiszczoną składką) a zatem po okresie oczekiwania uprawnienie do wypłaty zasiłku chorobowego wnioskodawczynie nabyła z dniem 29.11.2013 r.

Zgodnie z treścią art. 64. 1 i 2 ustawy z 25.06.1999 o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa płatnicy składek, o których mowa w art. 61 ust. 1 pkt 1, wypłacają zasiłki w terminach przyjętych dla wypłaty wynagrodzeń lub dochodów, **a Zakład Ubezpieczeń Społecznych bieżąco po stwierdzeniu uprawnień. Zasiłki te wypłaca się nie później jednak niż w ciągu 30 dni od daty złożenia dokumentów niezbędnych do stwierdzenia uprawnień do zasiłków.**

Jeżeli płatnik składek nie wypłacił zasiłku w terminie, o którym mowa w ust. 1, jest on obowiązany do wypłaty odsetek od tego zasiłku w wysokości i na zasadach określonych w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych (ust.2 art.64 cytowanej ustawy).

Natomiast zgodnie z art. 85 ust 1 ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - **nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia**, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. **Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.**

Nie wydaje się ulegać wątpliwości, że przewidziane w art. 85 ust. 1 zdanie drugie wyłączenie obowiązku organu rentowego wypłaty odsetek nie jest zależne od wykazania, że organ rentowy nie ponosi winy w powstaniu opóźnienia. Zdaniem Sądu Najwyższego, zawarte w tym przepisie określenie: "okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności" jest bardziej zbliżone znaczeniowo do używanego w przepisach prawa określenia: **"przyczyn niezależnych od organu"**, co oznacza, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest obowiązany do wypłaty odsetek nie tylko wtedy, gdy nie ponosi winy w opóźnieniu, lecz także wtedy, gdy opóźnienie w ustaleniu i wypłacie prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego jest skutkiem innych przyczyn niezależnych od Zakładu. (por. wyrok SN z 7.10.2004 sygn. II UK 485/03; OSNP 2005/10/147).

Zgodnie z poglądem zaprezentowanym w **wyroku SN z 15.09.2011 r. (sygn. II UK 22/11; publ. LEX NR 1109360)** W stosunkach opartych na prawie ubezpieczeń społecznych odsetki od opóźnionego świadczenia uregulowane są na potrzeby tego prawa wyczerpująco, bez możliwości odwoływania się - poza określeniem wysokości odsetek - do przepisów prawa cywilnego.

Zawarte w art. 85 ust. 1 u.s.u.s. określenie: "nie ustalił prawa do świadczenia" oznacza zarówno nie wydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie , **jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznania świadczenia, mimo spełnienia warunków do jego uzyskania.**

Odsetki należą się za czas opóźnienia, tj. poczynając od dnia wymagalności długu, a kończąc na dniu jego zapłaty. Na ten zamknięty okres składają się poszczególne dni opóźnienia, a należność z tytułu odsetek narasta sukcesywnie, podwyższa się bowiem z każdym dniem o stosowną kwotę pieniężną. W prawie ubezpieczeń społecznych dniem zapłaty jest dzień określony w § 2 ust. 6 rozporządzenia z dnia 1 lutego 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 12, poz. 104), tj. dzień przekazania należności na pocztę lub do banku.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt stanu faktycznego niniejszej sprawy stwierdzić należy (za słuszym poglądem ubezpieczonej) iż w toku postępowania w sprawie o prawo do zasiłku chorobowego (sygn. akt X U 330/14) Sąd Rejonowy nie poczynił żadnych nowych ustaleń faktycznych, które nie byłyby zna wcześniej stronie pozwanej. Sąd I instancji rozstrzygnął jedynie o zasadności prawa ubezpieczonej do zasiłku chorobowego za okres sporny, przyjmując za błędną i nieprawidłową interpretację organu rentowego obowiązujących przepisów prawa.

Nieracjonalny i nietrafny jest pogląd organu rentowego, jakoby dopiero prawomocne rozstrzygnięcie Sądu o prawie do zasiłku (z dniem 27.02.2015 r.) miało przesądzać o uzyskaniu przez ubezpieczoną tego prawa do świadczenia z tą chwilą tej prawomocności. Przyjęcie takiego założenia otwierałoby szerokie pole do nadużycia tego prawa i manipulowania przez organ rentowy (przesuwania w czasie) wymagalności roszczenia i jego rzeczywistej wypłaty, w zależności do długości trwania postępowań sądowych których przedmiotem byłoby orzekanie o świadczenia z ubezpieczenia społecznego, nawet przy ewentualnej oczywistości naruszeń prawa przez organ rentowy.

Korekta decyzji dokonana w wykonaniu wyroku Sądu Rejonowego z dnia 6.02.2015 r. (sygn. X U 330/14) polegająca na jednorazowym wypłaceniu równowartości zasiłku chorobowego za sporny okres (należności głównej bez odsetek) **nie może polegać wyłącznie na wyrównaniu zaległych kwot, lecz także na świadczeniu odsetek za czas, w którym ubezpieczona z należącego świadczenia nie korzystała.**

Zgodnie z treścią **art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.** **Sąd oddala odwołanie, jeżeli nie ma podstaw do jego uwzględnienia. W razie uwzględnienia odwołania sąd zmienia zaskarżoną decyzję w całości lub w części i orzeka co do istoty sprawy.**

Mając na względzie materiał dowodowy zgromadzony w sprawie, Sąd doszukał się podstaw do uwzględnienia odwołania wnioskodawczyni w omawianym zakresie i orzekł jak w sentencji wyroku, a to zgodnie z powołanymi przepisami prawa w zw. z art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.